

Na podlagi 19. člena Statuta Društva Ključ – centra za boj proti trgovanju z ljudmi je Upravni odbor društva s sklepom 5/2023 na svoji seji dne 13. 7. 2023 sprejel

PROTOKOL ZA ZAŠČITO OTROK

Društvo Ključ – center za boj proti trgovanju z ljudmi (v nadaljevanju Društvo Ključ) se je zavezalo spoštovanju in promociji otrokovih pravic, delovanju v dobrobit otrok ter varovanju in zaščiti otrok pred vsemi oblikami nasilja. Ta protokol je nastal z namenom zagotavljanja najvišjih standardov profesionalnega in osebnega vedenja za preprečitev ravnanj, ki škodujejo otrokom v kakršnih koli okoliščinah med njihovo udeležbo v dejavnostih in programih Društva Ključ.

Protokol za zaščito otrok Društva Ključ temelji na:

- Konvenciji ZN o otrokovih pravicah;
- Splošnem komentarju št. 13 (2011) Odbora ZN za otrokove pravice – pravica otroka do zaščite pred vsemi oblikami nasilja;
- Ustavi Republike Slovenije;
- Zakonu o kazenskem postopku RS;
- Kodeksu etičnih načel v socialnem varstvu;
- Zakonu o preprečevanju nasilja v družini,
- Protokolu za preprečevanje, zatiranje in kaznovanje trgovine z ljudmi, zlasti ženskami in otroki, ki dopolnjuje konvencijo Združenih narodov proti mednarodnemu organiziranemu kriminalu;
- Protokolu Amber Alert;
- Protokolu UNICEF.

Protokol za zaščito otrok Društva Ključ je obvezujoč za:

- zaposlene v društvu;
- sodelavce društva: vse tiste, ki delujejo v imenu Društva Ključ, kot so prostovoljci, praktikanti, pripravniki, svetovalci, trenerji in zunanji izvajalci storitev;
- zaposlene in prostovoljce partnerskih organizacij Društva Ključ, ki sodelujejo v programih Društva Ključ, v katere so vključeni otroci.

OPREDELITVE

1 Otroci

Za namen tega protokola pomeni beseda otrok v skladu s Konvencijo ZN o otrokovih pravicah vsako osebo, mlajšo od 18 let. Nasilje je fizično, psihično (psihosocialno) in spolno, v obliki zlorabe, zanemarjanja ali izkoriščanja, kot neposredno ali posredno dejanje ali opustitev dejanja, ki ogroža ali škoduje otrokovemu dostojanstvu, fizičnemu, psihološkemu ali socialnemu položaju, ali otrokovemu razvoju.

2 Pojmi

Pojmi so povzeti po Strokovnih smernicah za obravnavo nasilja v družini pri izvajanju zdravstvene dejavnosti (Ministrstvo za zdravje, 2015).

Zloraba; po definiciji Svetovne zdravstvene organizacije zajema zloraba ali trpinčenje otrok vse oblike slabega ravnanja, telesnega in/ali čustvenega nasilja, spolne zlorabe, zanemarjanja, izkoriščanja, izpostavljanja otroka, ki ogroža ali dejansko škoduje otrokovemu zdravju, preživetju, razvoju ali dostojanstvu, v okviru odnosa, ki obsega odgovornost, zaupanje in moč.

Fizično nasilje; je vsaka uporaba fizične sile, ki povzroči bolečino, strah ali ponižanje ne glede na to, ali so nastale poškodbe. Fizična zloraba otrok vodi do resnične ali potencialne telesne poškodbe zaradi ravnanja ali opustitve ravnanja.

Psihično nasilje; je ravnanje, s katerim povzročitelj nasilja povzroči pri otroku strah, ponižanje, občutek manjvrednosti, ogroženosti in druge duševne stiske. Psihično nasilje nad otrokom je stalen vzorec verbalne zlorabe, čustvene zlorabe, ravnanja in vplivov, ki otroku dajejo občutek, da ni vreden, ljubljen, zaželen.

Čustvena zloraba; je prisotna takrat, kadar niso izpolnjene otrokove potrebe po naklonjenosti, potrditvi, doslednosti in varnosti.

Spolno nasilje; so ravnanja s spolno vsebino, v katera je otrok prisiljen in/ali zaradi svoje stopnje razvoja ne razume njihovega pomena. Spolna zloraba pomeni vključevanje otrok v katere koli spolne aktivnosti odrasle osebe ali osebe v poznejšem razvojnem obdobju od otroka.

Zanemarjanje; je oblika nasilja, kadar starši, skrbniki ali tisti, ki so kako drugače dolžni skrbeti za otroka, opuščajo dolžno skrb za otroka, ustrezno njegovi starosti, razvoju in individualnim značilnostim. Zanemarjanje se kaže kot nezadovoljevanje osnovnih otrokovih potreb, kar privede do resne oškodovanosti ter negativno vpliva na zdravje in razvoj otroka.

Trgovina z ljudmi; pomeni novačenje, prevoz, premestitev, dajanje zatočišča ali sprejemanje otrok zaradi izkoriščanja. Izkoriščanje vključuje izkoriščanje prostitucije ali drugih oblik spolne zlorabe, njihovo prisilno delo ali storitve, suženjstvo ali podobna stanja, služabništvo ali odstranitev organov.

NAČELA

Otroci uživajo posebno varstvo in skrb. Vsi otroci imajo enako pravico do zaščite pred zlorabami in drugimi oblikami nasilja. Organizacije so dolžne skrbeti za otroke, s katerimi pridejo v stik, ki jih vključujejo v svoje programe in na katere ima delovanje organizacije neposreden ali posreden vpliv. Vsak posameznik je odgovoren za dobrobit otrok in njihovo zaščito. Pri vseh zadevah, v katere so otroci vključeni, ali ki nanje vplivajo, zlasti v primerih, kadar so otroci žrtve nasilja, kot tudi v vseh ukrepih preprečevanja nasilja nad otroki, so otrokove koristi glavno vodilo. V vseh zadevah, ki zadevajo otroke, se spoštuje njihova pravica do svobodnega izražanja mnenja, tehtnost izraženih mnenj pa se presoja v skladu z otrokovo starostjo in zrelostjo. Opolnomočenje ter participacija otrok morata zasedati osrednje mesto v strategijah in programih za skrb in zaščito otrok.

CILJI

Zaposlene, sodelavce in partnerske organizacije Društva Ključ informirati o vseh vidikih zaščite otrok ter o vseh postopkih povezanih s preprečevanjem, razkrivanjem ter ukrepanjem v zvezi z zlorabami in drugimi oblikami nasilja.

- Zaposlenim, sodelavcem ter partnerskim organizacijam Društva Ključ zagotoviti ustrezno podporo pri izpolnjevanju njihovih vlog in obveznosti v povezavi z zaščito otrok.
- Vsem otrokom, ki so vključeni v dejavnosti in programe, ki jih Društvo Ključ direktno izvaja ali podpira, zagotoviti zaščito pred zlorabami in drugimi oblikami nasilja, pristojnim organom pa prijaviti vse primere, ki vzbujajo sum in skrb glede varnosti otrok v skupnostih, v katerih delujemo.

IZVEDBA

Zaposleni, sodelavci ter partnerske organizacije Društva Ključ so dolžni spoštovati Protokol za zaščito otrok ter upoštevati in izvajati naslednje aktivnosti:

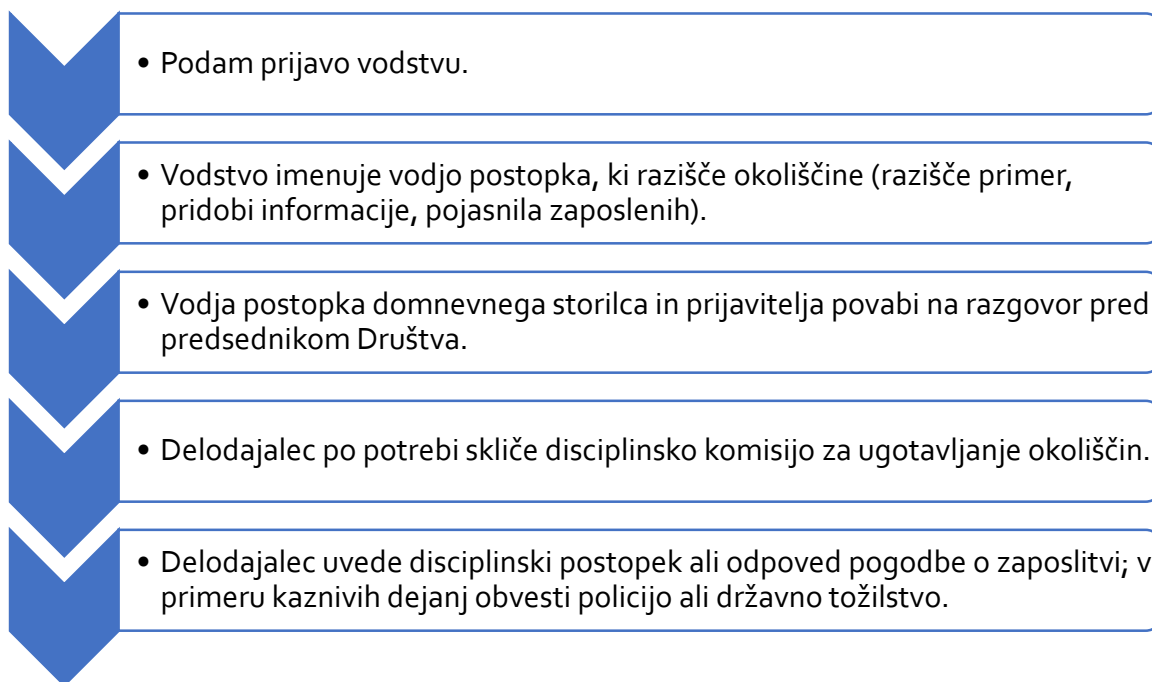
- Ozaveščati o Protokolu in Kodeksu in pristojnim organom prijavljati informacije o morebitni zlorabi otrok;
- Zagotavljati ustrezno informiranost zaposlenih, sodelavcev in partnerskih organizacij Društva Ključ o Protokolu za zaščito otrok, Kodeksu etičnih načel Društva Ključ ter Pritožbenem postopku;
- Promovirati otrokovo dobrobit ter varovati otroke pred zlorabami in drugimi oblikami nasilja ter spodbujati odprto in svobodno komunikacijo o vseh zadevah povezanih z zaščito otrok;

- Določiti jasne vloge in odgovornost v zvezi z izvrševanjem in spremljanjem spoštovanja Protokola za zaščito otrok, Kodeksa etičnih načel Društva Ključ ter Pritožbenega postopka;
- Zagotavljati informiranost otrok in njihovih staršev/skrbnikov o pravici otrok do odraščanja brez zlorab in drugih oblik nasilja, do svobodnega izražanja in upoštevanja otrokovega mnenja;
- Upoštevati visoke strokovne standarde med postopkom izbire zaposlenih, prostovoljcev, sodelavcev ter partnerskih organizacij Društva Ključ;
- Zagotavljati ustrezno usposabljanje na temo zaščite otrok za zaposlene in sodelavce Društva Ključ;
- Zagotavljati pripravo ter implementacijo programov, ki bodo zmanjšali tveganje za škodovanje otrokom, ki bodo vključeni v dejavnosti in programe Društva Ključ ali na katere bo imelo delovanje organizacije neposreden ali posreden vpliv;
- Vzpostaviti prostor za zaposlene, prostovoljce, sodelavce ter partnerske organizacije Društva Ključ, ki delajo neposredno z otroki, z namenom odprte in svobodne komunikacije o vseh dejavnostih, ki se posredno ali neposredno nanašajo na zaščito otrok;
- Promovirati varno, svobodno ter odprto okolje, v katerem se otroke spodbuja k razpravljanju o stvareh, ki jih zadevajo in njihovih pravicah ter izražanju mnenj in stališč;
- Seznaniti zaposlene, sodelavce ter partnerske organizacije Društva Ključ s postopki obveščanja in ukrepanja v primerih suma in skrbi glede varnosti otrok ter vsake zlorabe ali druge oblike nasilja nad otrokom;
- Zagotavljati otrokom prijazne mehanizme prijave, da bodo lahko otroci varno in z zaupanjem prijavili trpinčenje, zlorabo ali druge oblike nasilja;
- Zagotavljati najvišje možne stopnje zaupnosti obravnave in preiskovanja vsakega primera zlorabe ali drugih oblik nasilja nad otrokom ter vsakega suma in skrbi glede varnosti otrok;
- Preiskati vsak sum kršitve Protokola za zaščito otrok Društva Ključ in Kodeksa ravnanja, s strani zaposlenih, prostovoljcev, sodelavcev ter partnerskih organizacij; preiskava ima lahko za posledico sprožitev disciplinskega postopka, prijavo pristojnim organom ter takojšnjo prekinitve pogodbe o zaposlitvi/ dogovora o prostovoljskem delu/ partnerskega sporazuma, avtorske ali podjetne pogodbe.
- Predvideti vse potrebne ukrepe za zagotavljanje zaščite otrok in njihove varnosti v primerih suma ali dokazane zlorabe oz. drugih oblik nasilja in za prijavo pristojnim organom;
- Redno revidirati Protokol v skladu s povratnimi informacijami ter izkušnjami.

PRITOŽBENI POSTOPEK

Kako podam prijavo, če opazim znake nasilja nad otrokom in skrbi glede varnosti otrok?

1. Podam pisno prijavo vodstvu društva in v njej opišem opaženo dogajanje, navedem imena žrtve in storilca ter datum in kraj dogodkov. Prijavo lahko podam tudi anonimno, na e-naslov info@drustvo-kljuc.si.
2. Delodajalec bo prijavo obravnaval in v primeru, da prijava ni bila podana anonimno, bo v okviru postopka ugotavljanja nasilja, zlorabe in druge neprimerne obravnave otrok opravil razgovor z vodjo postopka, ki bo obravnavala prijavo.
3. V primeru, da delodajalec za namene ugotavljanja okoliščin skliče disciplinsko komisijo, opravi razgovor tudi z njimi.



Kako ravnam v primeru, ko s strani žrtve prejmem pritožbo glede nasilja, zlorabe ali neprimerne ravnanja z otroki s strani tretje osebe?

- Žrtev obravnavam spoštljivo.
- Pogovor opravi na varnem kraju, ki zagotavlja zasebnost.
- Prizadeti osebi razložim, da moram obtožbo posredovati vodstvu, da pa ji lahko na njeno željo zagotovim anonimnost.
- Žrtvi verjamem glede obtožbe.

Katere informacije zberem od prijavitelja?

Prijavitelj je lahko žrtev sama ali katera koli druga oseba, ki je zaznala nasilje, zlorabo ali neprimerno vedenje nad otroki. Kadar je prijavitelj tretja oseba in ne žrtev, ne poskušam sam nadalje raziskati primera in govoriti z žrtvijo, temveč obtožbo posredujem vodstvu Društva Ključ, ki nato ukrepa.

Ob prijavi:

- Pozorno poslušam in poskušam pridobiti informacije o kraju, času in storilcu nasilja, zlorabe ali drugih oblik neprimernega vedenja nad otrokom.
- Žrtve ne sprašujem zakaj se je nasilje zgodilo, saj na ta način okrivim žrtev samo.
- Pridobim soglasje prijavitelja, da lahko pri nadaljnjem ukrepanju razkrijem imena ali podrobnosti, ki bi lahko razkrile ime žrtve ali prijavitelja.
- Pri prijavitelju poizvem na kakšen način naj poteka nadaljnja komunikacija glede primera.
- Prijavitelja obvestim, da lahko poda prijavo na policiji.
- O informacijah obvestim kontaktno osebo na Generalni policijski upravi.

Kaj storim po prejemu pritožbe o spolnem izkoriščanju ali zlorabi?

Podam prijavo vodstvu Društva Ključ, po enakem postopku kot če sam opazim znake nasilja, zlorabe ali neprimernega vedenja nad otrokom.

V Ljubljani, 13. 7. 2023

Polona Kovač, predsednica

Kovač P